

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI* tarafından Anayasanın 98. ve iç tüzüğün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
02.06.2026.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şirnak Milletvekili

Şirnex'in Hezex/İdil ilçesinde bulunan Botan Vadisi'nden geçen Dicle Nehri'nde toplu balık ölümleri yaşanmaktadır. Balıkların ölüm nedenine ilişkin henüz kamuoyuyla paylaşılmış resmi, bilimsel ve denetlenebilir bir açıklama ise bulunmamaktadır.

Dicle Nehri, bölgenin ekolojik dengesi, biyolojik çeşitliliği, tarımsal üretimi, hayvancılığı ve halk sağlığı açısından yaşamsal bir varlıktır. Nehir ekosisteminde meydana gelen toplu balık ölümleri, ciddi sonuçlar doğurabilecek niteliktedir. Bu tür ölümler: suya karışan endüstriyel veya tarımsal atıklar, oksijen azalması, ağır metal kirliliği, plansız müdahaleler ya da nehir yatağındaki ekolojik dengenin bozulması gibi birçok ihtimali gündeme getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Şirnex'in Hezex/İdil ilçesinde Botan Vadisi'nden geçen Dicle Nehri'nde yaşanan toplu balık ölümlerine ilişkin Bakanlığımızca herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Olayın yaşandığı bölgeden su, tortu ve ölü balık numuneleri alınmış mıdır? Alınmışsa bu numuneler hangi laboratuvarlarda incelenmektedir?
3. Balık ölümlerinin nedenine ilişkin ilk bulgular nelerdir? Bu bulgular kamuoyuyla ne zaman paylaşılacaktır?
4. Dicle Nehri'nin Hezex/İdil ve Botan Vadisi hattında son bir yıl içinde su kalitesi ölçümü yapılmış mıdır? Yapılmışsa ölçüm sonuçları nelerdir?

5. Bölgede Dicle Nehri'ne doğrudan ya da dolaylı biçimde atık su, kanalizasyon, tarımsal ilaç kalıntısı, maden atığı veya endüstriyel atık karışığına ilişkin Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir tespit, ihbar ya da şikâyet var mıdır?
6. Toplu balık ölümlerinin yaşandığı noktaya yakın alanda faaliyet yürüten işletmeler, tesisler, maden ocakları, enerji projeleri, tarımsal üretim alanları veya atık deşarj noktaları denetlenmiş midir?
7. Dicle Nehri'nde yaşanan balık ölümlerinin halk sağlığı bakımından risk oluşturup oluşturmadığına ilişkin Sağlık Bakanlığı ve ilgili kurumlarla ortak bir çalışma yürütülmekte midir?
8. Bölge halkının nehirden su kullanımı, hayvan sulama, tarımsal sulama veya balıkçılık faaliyetleri bakımından geçici bir uyarı yapılmış mıdır?
9. Dicle Nehri havzasında su kirliliğini önlemeye, biyolojik çeşitliliği korumaya ve ekolojik izleme mekanizmasını güçlendirmeye yönelik özel bir eylem planı var mıdır?
10. Bakanlığınız, inceleme sonuçlarını, sorumlu kurum veya kişi tespit edilmişse uygulanacak idari ve hukuki işlemleri kamuoyuna açıklayacak mıdır?